

ÚVOD DO STUDIA TELEVIZNÍCH FORMÁTŮ

IX. PŘEDNÁŠKA

Česká televize

VEŘEJNOPRÁVNÍ TELEVIZE JAKO TVŮRCE REALITY TV?

„Nova nebo Prima nemohou tolik riskovat, protože každý risk je stojí moc peněz a ohrožuje jejich existenci. U veřejné televize se risk předpokládá. Je součástí její činnosti, protože veřejnoprávní televize posouvá dál celou branži. Má přicházet s novými nápady, protože má peníze, čas a prostředky na to, aby riskovala. Potíž je, když zjistíte, že veřejná televize není schopná ničeho jiného než dělat podobné věci, jaké dělají komerční stanice. To je problém. Veřejnoprávní televize má přemýšlet o alternativě. Očekává se, že je tou laboratoří, která zkouší nové věci.“

Milan Kruml, mediální analytik, 2010

S LICENCÍ TO JDE BEZPEČNĚJI

- na počátku reality TV v ČR velké formáty kontejnerových show
 - souboj o diváka – *VyVolení vs. Big Brother*
 - zahraniční hity (*Chcete být milionářem?*, *Voice*, *MasterChef*, *Výměna manželek*, *Farmář hledá ženu*, *Robinsonův ostrov*, *Česko hledá Superstar*, *Prostřeno!*, *Česko Slovensko má talent*, *Utajený šéf* aj.)
 - tvorba každého pořadu je především o *know how*
 - u žádného formátu na světě není řečeno, zda je určený pro komerční, nebo veřejnoprávní televizi - rozhoduje vždy pouze míra vkusu a schopností, jak s ním pracovat
-
- co licence znamená pro ČT?

„[*REALITY TV*]...TENTO ŽÁNŘ JE TRADIČNĚ
DOMÉNOU KOMERČNÍCH TELEVIZÍ, I ZDE LZE VŠAK
V POSLEDNÍ LETECH NALÉZT ŘADU FORMÁTŮ, JEŽ
PŘINÁŠEJÍ **VÝRAZNĚ SPOLEČENSKY PROSPĚŠNÝ A
POZITIVNĚ ZAMĚŘENÝ OBSAH**. NAMÁTKOU LZE
UVÉST POŘADY ZAMĚŘENÉ NA ZDRAVÝ ŽIVOTNÝ
STYL, NA MEZIGENERAČNÍ POROZUMĚNÍ NEBO NA
ŘEŠENÍ – ČI ALESPON ZDŮRAZNĚNÍ – KONKRÉTNÍCH
SPOLEČENSKÝCH PROBLÉMŮ.“

*DLOUHODOBÉ PLÁNY PROGRAMOVÉHO, TECHNICKÉHO A
EKONOMICKÉHO ROZVOJE ČESKÉ TELEVIZE NA ROKY 2012 -2017*

NOVÉ VEDENÍ, NOVÉ ZÍTŘKY & FORMÁTY

- v letech 2002–2011, redakční systém, centra specializovaná na jednotlivé žánry (Centrum dramatické tvorby, zábavy, publicistiky apod.) → podřízena řediteli programu
- v roce 2011 nástup Petra Dvořáka jako generálního ředitele → systém Tvůrčích producentů (hlavou kreativní producenti)
- nová média (spuštěn oficiální facebook, youtube kanál), programové plány (změny ČT1 & ČT2, vznik ČT:D...)

v televizi veřejné služby se dramaturgická zodpovědnost z principu nesmí vázat výhradně na sledovanost pořadu, protože to je přímá cesta ke snižování výpovědní hodnoty pořadu, jeho úrovně i kvality

JAK VZNIKAJÍ NOVÉ FORMÁTY?

- (a) celoroční koloběh vývoje námětů v Tvůrčích producenteských skupinách a Centrech dramaturgie
 - (b) náměty od samotných tvůrců a externích spolupracovníků
 - (c) veřejně otevřené podávání námětů
- viz. <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/podavani-nametu-a-projektu/>
- (d) speciální producenteské dny

Otevřená výzva k podávání námětů 2021

ČT vyhlašuje poptávku po námětech na audiovizuální pořady určené primárně pro šíření na internetu a mobilních zařízeních.

Náměty zasílejte do 24. 1. 2021
na e-mailovou adresu
namety@ceskatelevize.cz.

Kreativní producenti preferují některé konkrétní formáty, ale můžete samozřejmě nabídnout i jiné skvělé nápady.

PRODUCENTSKÝ		DEN
ČESKÉ	TELEVIZE	
NA	LETNÍ	FILMOVÉ
ŠKOLE	V	UHERSKÉM
HRADIŠTI		

KDY?
Pondělí 10. srpna 2020
od 13:00 do 19:00 hodin.

KDE?
Komorní sál Reduta,
U Reduty 256,
Uherské Hradiště

JAK VZNIKAJÍ NOVÉ FORMÁTY?

- (a) celoroční koloběh vývoje námětů v Tvůrčích producentských skupinách a Centrech dramaturgie – **nabídka pro programové rady**
 - (b) náměty od samotných tvůrců a externích spolupracovníků
 - (c) veřejně otevřené podávání námětů
- viz. <https://www.ceskatelevize.cz/vse-o-ct/podavani-nametu-a-projektu/>
- (d) speciální producentské dny

Otevřená výzva k podávání námětů 2021

ČT vyhlašuje poptávku po námětech na audiovizuální pořady určené primárně pro šíření na internetu a mobilních zařízeních.

Náměty zasílejte do 24. 1. 2021
na e-mailovou adresu
namety@ceskatelevize.cz.

Kreativní producenti preferují některé konkrétní formáty, ale můžete samozřejmě nabídnout i jiné skvělé nápady.

PRODUCENTSKÝ		DEN
ČESKÉ	TELEVIZE	
NA	LETNÍ	FILMOVÉ
ŠKOLE	V	UHERSKÉM
HRADIŠTI		

KDY?
Pondělí 10. srpna 2020
od 13:00 do 19:00 hodin.

KDE?
Komorní sál Reduta,
U Reduty 256,
Uherské Hradiště

1

docusoap

ČTYŘI V TOM

2013, Praha

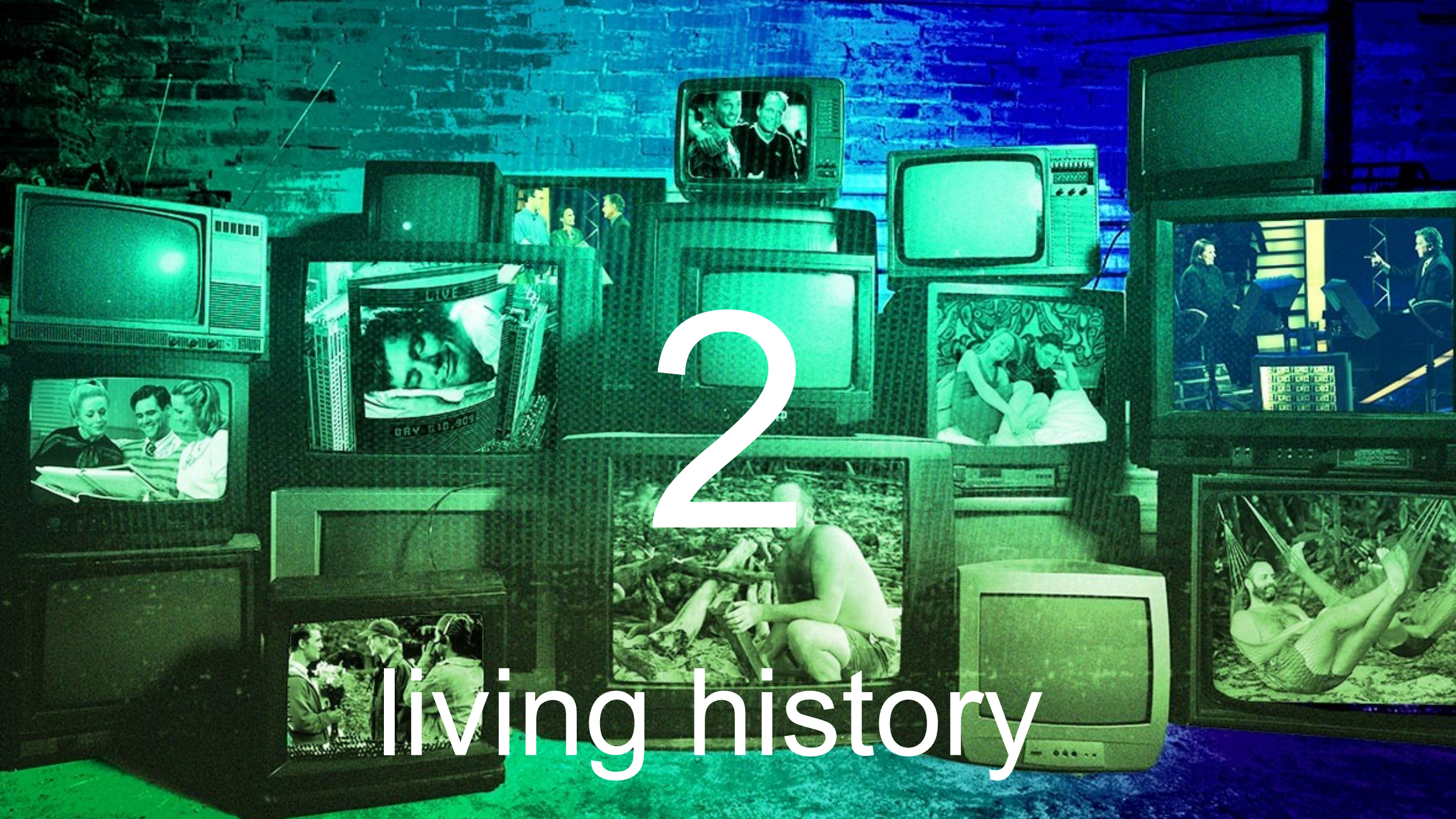
TPS vzdělávací tvorby a nových formátů Aleny Müllerové

- námět registrován 2011
 - schválen po nástupu Dvořáka
 - prezentováno jako dokumentární seriál
 - jak se vlastně dělá docusoap? – *unscripted docusoap*
 - 60 natáčecích dnů, 4 rodiny
 - experiment s novým formátem
 - premiéra zima 2013, ČT 2, 20:00
 - zasažení cílové skupiny
-
- další III řady – přesun na ČT1, atraktivní program. okno

„TA NEJLEPŠÍ TELEVIZNÍ PRODUKCE VŽDY STOJÍ NA SILNÝCH PŘÍBĚZÍCH A KVALITNÍM ZPRACOVÁNÍ DANÉHO POŘADU. DOKUMENTÁRNÍ SERIÁL ČTYŘI V TOM, KTERÝ ČESKÁ TELEVIZE ODVYSÍLALA LONI, SE STAL DÍKY NAPLNĚNÍ TĚCHTO ATRIBUTŮ FENOMÉNEM A ZNAMENAL PRŮLOM V ZAČLEŇOVÁNÍ NOVÝCH TELEVIZNÍCH ŽÁNŘŮ DO VYSÍLÁNÍ ČT. DRUHÁ SEZÓNA PŘICHÁZÍ LOGICKY, PROTOŽE FENOMÉN NEJDE OPUSTIT BEZ TOHO, ABY BYL VYZKOUŠEN NOVÝ ÚHEL POHLEDU A NOVÁ FORMA ZPRACOVÁNÍ. START DRUHÉ ŘADY ČTYŘ V TOM SYMBOLICKY ODSTARTUJE LETOŠNÍ DOCUSOAPOVOU SEZÓNU, KTERÁ BUDE BOHATŠÍ NEŽ LONI. JEN NA JAŘE ODVYSÍLÁ ČT ČTYŘI ŘADY RŮZNÝCH DOKUMENTÁRNÍCH SERIÁLŮ PODOBNÉHO TYPU, DALŠÍ SE CHYSTAJÍ NA PODZIM. LOŇSKÝ ÚSPĚCH ČTYŘ V TOM A NÁSLEDNĚ DOCUSOAPU O CESTĚ KE SVATBĚ NAVŽDY SVOJI TOTIŽ INSPIROVAL JAK ČT, TAK NEZÁVISLÉ TVŮRCE..“

MILAN FRIDRICH, ŘEDITEL PROGRAMU

2

living history

DOVOLENÁ V PROTEKTORÁTU

2015, Ostrava

TPS publicistiky a dokumentární tvorby Lenky Polákové

- námět registrován v lednu 2011
- nabízeno jako historická docureality – *living history*
- 2. místo na Creative Forum EBU v Berlíně pro původní originální námět
- „místo osvěty absurdní fraška“
- pevně scriptované situace
- premiéra květen 2015, ČT 1, 20:00
- nepravidelné okno - 70 let od konce 2. sv.v.
- kontroverzní přijetí

- II. řada – *Dovolená v éře páry* – 2018 –
– stejný tým – jiná pravidla – jiný výsledek

„DOVOLENÁ V PROTEKTORÁTU JE JEDNÍM Z PŘÍSPĚVKŮ
ČESKÉ TELEVIZE K 70. VÝROČÍ KONCE 2. SVĚTOVÉ VÁLKY.
PODOBNÝ FORMÁT NA ČESKÉM TELEVIZNÍM TRHU ZATÍM
NEBYL A JÁ VĚŘÍM, ŽE DIVÁKY ZAUJME NEJEN
AUTENTICITOU, KTEROU TVŮRCI SPOLU S ODBORNÝMI
PORADCI VLOŽILI DO KAŽDÉHO DETAILU, DO KAŽDÉ DOBOVÉ
REÁLIE, KTERÁ SE V NĚM OBJEVÍ, ALE DOVEDE V NICH
VYVOLAT OTÁZKY, JAK BY SE SAMI ZACHOVALI V SITUACÍCH,
KTERÝM TVŮRCI RODINU VYSTAVILI. JSEM PŘESVĚDČEN, ŽE
VÝZNAMNÝM ÚKOLEM TELEVIZE VEŘEJNÉ SLUŽBY JE
PŘIBLIŽOVAT HISTORICKÉ UDÁLOSTI, ZASAZOVAT JE DO
KONTEXTU A UKAZOVAT JEJICH DOPAD NA ŽIVOT BĚŽNÝCH
LIDÍ, A TO NEJEN PROSTŘEDNICTVÍM DOKUMENTÁRNÍCH,
PUBLICISTICKÝCH A ZPRAVODAJSKÝCH FORMÁTŮ, ALE TAKÉ
SKRZE INOVATIVNÍ A EXPERIMENTÁLNÍ TELEVIZNÍ TVARY,
JAKO JE TŘEBA PŘÁVĚ HISTORICKÁ DOCUREALITY.“

MILAN FRIDRICH, ŘEDITEL PROGRAMU

3

sociální experiment

Slzy a mozoly

Reality show

5 x 52 minut

ČT1, první PT nebo druhý PT

Pět příslušníků pražské zlaté mládeže zjistí, jak chutná skutečná dřina a život na sociálním dně.

Anotace

Reality show sleduje skupinu mladých lidí zvyklých na konzumní život, kteří nikdy nemuseli tvrdě manuálně pracovat a nechtějí žít jinde než v Praze. Teenageři jsou přesídleni do nejchudších regionů a vykonávají náročnou práci s místními lidmi.

Cyklus se skládá z 5 epizod. Natáčení proběhne v sevřeném čase tří měsíců.

5 protagonistů zakusí práci v 5 profesích na různých místech ČR a v posledním díle i ve Vietnamu.

Akteři jsou ubytovaní jsou vždy u místních obyvatel, kolegů v jejich novém zaměstnání.

Reference: Blood, Sweat and Takeaways
Velká Británie, 2009, 55 min
Blood, Sweat and Luxuries
Velká Británie, 2010, 60 min

***Veřejnoprávní poselství:** mladí lidé na vlastní kůži poznávají profese a prostředí, o kterých měli jen mlhavé představy a na základě osobní zkušenosti korigují své předsudky.*

ATÁ MLÁDEŽ

2015, Brno

TPS multižánrové tvorby Kamily Zlatuškové

- námět registrován v srpnu 2012
- nabízeno jako reality show – *sociální experiment*
- odkaz na britský formát *Blood, sweat and...*
- realizační neshody
- (ne)přiznaná adaptace
- 30 natáčecích dnů
- premiéra podzim 2015, ČT 1, 21:25
- kontroverzní přijetí

- II. řada – 2018 – stejný tým – jiný výsledek

Díly

V každém díle má jeden z protagonistů hlavní roli a bude v hledáčku kamery o trochu více než ostatní. Témata epizod (profese) sedí jednotlivým postavám "na míru". Například protagonistka milující jídlo a hlavně steaky, bude hlavní aktérkou dílu z jatek.

1. V KRVI na jatkách na Vysočině

Téma: zabij si, co konzumuješ

Hlavní postava: milovnice jídla a hlavně steaků

2. NA KONCI v trutnovském domově důchodců

Téma: taky zestárneš

Hlavní postava: mladá „zlatokopka“

3. NA DNĚ mezi nezaměstnanými na veřejných pracích a mezi bezdomovci na Mostecku

Téma: každý může uspět?

Hlavní postava: mladý liberál

4. NA SAMOTĚ v beskydských lesích

Téma: příroda bez romantiky

Hlavní postava: hipster, závislý na městě

5. VE TŘETÍM SVĚTĚ na rýžovém poli Vietnamu

Téma: to jsou tvé kořeny

Hlavní postava: v ČR naturalizovaná Vietnamka

1. V KRVÍ

Hlavní postava: Tamara Úblová (25 let)

- temperamentní studentka ekonomie v Praze
- co si myslí, ihned ráda řekne: "Žít na venkově? To ani náhodou. Co bych tam dělala!"
- miluje jídlo, oblíbený pokrm: steak
- neumí vařit a nezajímá se odkud se jídlo bere
- z Prahy nejčastěji cestuje na letiště a odtud do přímořského letoviska

Práce: porážka a zpracování masa

- všechny bezpečné druhy práce na jatkách:
 - ruční čištění od štětín a chlupů
 - porcování částí zvířete v mrazivém prostředí bourárny, kdy krev a tuk vytékají na podlahu
 - ruční práce při výrobě polotovarů
 - pečlivý úklid všech provozů
- odměna: domácí zabijačka
- příhoršení: vytahování střev řitním otvorem prasete

Místo: Český Dvůr, Vysočina

Blízkými většími městy jsou Havlíčkův Brod či Chotěboř, města, kde nezaměstnanost překročila alarmující hranici deseti procent

Dramaturgické principy

- **Konfrontace**
 - Aktéři budou ubytováni u místních lidí = rozdílné životní podmínky, hodnoty, politické názory
 - kontrasty prostředí - Praha x venkov, ČR x Vietnam
 - vztahy uvnitř teamu aktérů
- **Předák**
 - Klíčová postava (majitel, provozní, zaměstnanec)
 - přiděluje a hodnotí odvedenou práci
- **Soutěživost**
 - doplňující motivační prvek, ale ne ústřední princip
 - přihoršení pro nejhoršího pracovníka uplynulého dne
 - odměna pro nejlepšího – fakultativní „výlet“ = práce
- **Čas**
 - sevřený čas 5 dnů = výrazné strukturování děje
 - obrazové časové motivy + textový časový údaj v obraze
- **Vysvětlování a hodnocení**
 - intenzita autentických situací je „dohrána“ hodnocením
 - skupinové i individuální
- **Reálné životní prostředky**
 - účinkující dostávají denní mzdu – přepočtení reálného platu za danou práci
 - to jsou jejich jediné peníze.
- **Video-deníky protagonistů**
 - iPhone / Nokia Lumix 920
- **Voiceover**

„ZLATÁ MLÁDEŽ S SEBOU SAMOZŘEJMĚ ZÁMĚRNĚ PŘINÁŠÍ TAKÉ KONTROVERZNÍ TÉMATA, TENTO ATRAKTIVNÍ FORMÁT BY MĚL DIVÁKY BAVIT A ZÁROVEŇ JIM NABÍDNOUT I SILNÝ IMPULS K PŘEMÝŠLENÍ. JE NA PUBLIKU, ABY POSOUDILO, CO SI MLADÍ PROTAGONISTÉ Z NATÁČENÍ VZALI, ZDA JE TA ZKUŠENOST NĚKAM POSUNULA. MY JSME PŘESVĚDČENI, ŽE SE ROZŠÍŘILY OBZORY KAŽDÉMU Z NICH. ZÁMĚREM AUTORA PROJEKTU BYLO NEJEN VYTVOŘIT POŘAD, KTERÝ JE ZÁBAVNÝ, NENUDÍ A JE TÍM, JAK JE VYMYŠLEN A NATOČEN, SROVNATELNÝ S FORMÁTY, KTERÉ TOČÍ PRESTIŽNÍ TELEVIZNÍ PRODUKCE VE SVĚTĚ, ALE KTERÝ ZÁROVEŇ NESE ZÁVAŽNĚJŠÍ POSELSTVÍ PRO TOHO, KDO BUDE CHTÍT NAD VĚCÍ VÍC PŘEMÝŠLET.“

KAMILA ZLATUŠKOVÁ, KREATIVNÍ PRODUCENTKA PROJEKTU

VZESTUP A PÁD (?) REALITY TV

V letech 2012 – 2017 ČT:

- bylo přijato celkem 7738 námětů, z toho 1172 je odvysíláno, 441 ve výrobě, 650 ve vývoji, 229 odloženo a zbývajících 5246 vyloučeno, odmítnuto nebo odepsáno po neúspěšném vývoji (k datu 26. 2. 2018)
- vyrobila a odvysílala přes 20 pořadů vlastní výroby spadajících do žánru reality TV
- docusoaps (*Třída 8.A, Sezóna za vodou, Parta Maraton* aj.)
- docureality (*Nabručení, Hasiči* aj.)
- reality show/sociální experiment (*Hospoda U Druhé šance* aj.)
- z toho se několik dočkalo pokračování, ve kterém se proměnila forma pořadu
- adaptovala **opakovaně** úspěšně zahraniční formáty (*StarDance, Den D* aj.)

ZÁVĚRY K PROBLEMATICE

- téměř nevyzkoušené formáty docusoap, living history a docu-reality – hlediska originality však nehovoříme o experimentech
 - vycházení z tradic + sociální témata
 - reality TV jako způsob odvrácení zájmu o veřejnoprávní televizi
 - kdo je veřejnoprávní divák?
 - fragmentárnímu publikum vs. cílový divák
-
- **jak reality TV i nadále rozvíjet?**
 - (a) vznik silného programového a vývojového konceptu kombinujícího zásadní zahraniční akvizice s původní tvorbou,
 - (b) vyváženost mezi veřejnoprávností a zábavou,
 - (c) zohlednění diverzity současného publika.

**Veselé Vánoce,
příjemný odpočinek a
„uvidíme“ se 7. ledna!**

